

[Kristen Amby.]

ministeren en særlig paragraf, § 24, vedrørende rigsdagens Grønlandsudvalg. Jeg er enig i de betragtninger, der er gjort gældende, men jeg har iøvrigt indtrykket af, at de skiftende regeringer har holdt sig i nøje kontakt — det har i hvert fald den nuværende og den forrige regering — med rigsdagens Grønlandsudvalg, og vi ved jo også, at det arbejde, der nu sættes i værk, i virkeligheden er, jeg vil ikke sige indledet af, men i hvert fald fulgt ganske nøje af rigsdagens Grønlandsudvalg og af de ledende personligheder heri. At det nu fastslås på særlig måde her allerede i Grønlands forfatning, at rigsdagens Grønlandsudvalg, hvortil knyttet to tilfornordnede, som udpeges af landsrådet, indgår som et led heri, kan vi kun hilse med sympati og ubetinget tiltræde.

Jeg har ikke nogen bemærkninger til forslaget vedrørende de grønlandske kasser udover — men det er vel noget, der må diskuteres nærmere, når vi kommer i udvalg —, at også jeg kunne være betænkelig ved, om spiritussalget blev givet ubetinget fri. Jeg vil ikke tro, at det er hensigten at gøre det, og skal der være en vis frihandel med det, må det vel være efter et lignende system, som man har i Sverige. Man kan i hvert fald ikke styrte sig ud i noget, man ikke kan overskue.

Jeg skal derefter vende mig til forslagene vedrørende de kulturelle forhold og udtale, som det er sagt både af statsministeren og af de øvrige ordførere, at forslaget vedrørende kirken i Grønland jo ikke indeholder meget nyt udover det nødvendige, der følger af, at den intime sammenknytning mellem skolen og kirken i Grønland nu ophører. Der er dog en enkelthed, som jeg finder god: at der nu åbnes virkelige muligheder for, at aspiranter, der vil tjene kirken som præster i Grønland, og som kun har fået grønlandsk uddannelse, kan komme til Danmark og få — jeg forstår, at vort universitet i København vil sørge for det — en supplerende universitetsuddannelse, således at de kan få den bedst mulige forudsætning for at udføre deres gerning.

Der er en enkelt ting, som jeg gerne vil opholde mig ved. Jeg forstår ikke, hvorfor kirken i Grønland skal være underlagt Københavns biskop. Jeg synes, Grønland fortjener sig egen biskop. Det var et bispedømme engang, og selvom der er få mennesker, er det et udstrakt land. Det er nu en ting for sig; jeg siger ikke dette, blot fordi jeg ønsker en titel deroppe, men fordi jeg må vurdere det således, at den, der oppe i

Grønland har ansvaret administrativt for de kirkelige forhold, også må have en til dette ansvar svarende stilling, og det er mig umuligt at se, at nogen biskop i Danmark kan være andet end en konsulent for ministeriet i grønlandske sager. Det er for mig umuligt at se, at en biskop i Danmark overhovedet kan udføre en virkelig biskopelig gerning i Grønland, og jeg tror derfor, det var rigtigst ikke blot at lade provsten deroppe være biskop reelt, men også at give ham navnet biskop. Det tror jeg ville være rigtigst i alle henseender, og jeg håber, at det kan lade sig gøre. Dernæst vil jeg finde det naturligt, selvom der er den nøjeste forbindelse i alle grønlandske forhold med statsministeriet — og nu er der altså et samarbejdsudvalg mellem kirkeministeriet og statsministeriet —, at i det rent kirkelige skal biskoppen i Grønland være undergivet kirkeministeren. Men det er en mindre væsentlig ting; selvfølgelig kan den højtærede statsminister udmærket få delegeret en del af kirkeministeriets myndighed i de grønlandske kirkelige forhold. Det vigtigste i denne forbindelse for mig er, at ledelsen af de kirkelige forhold i Grønland bliver lagt, om jeg så må sige, i Grønlands egen hånd.

Men det afgørende i de kulturelle forslag er jo forslaget om skolevæsenet i Grønland. Jeg har ingen indvendinger mod enkeltheder og da slet ikke mod tendensen i forslaget. Tværtimod synes jeg, det er en virkelig værdifuld nydannelse, der her søges indført gennem det, man kalder realskolen og seminariet, der ledes af den samme mand kaldet rektor. Det er jo klart, at det ikke er, fordi man er blevet eksamenstosset med hensyn til Grønland, at man kalder det en realskole og bestemmer, at nu skal Grønland også have en sådan skole. Det ville også være underligt, om man, samtidig med at der står en stærk diskussion i Danmark om værdien af eksamensvæsenet for børn, gav sig til at indføre det i Grønland. Nej, grunden er simpelthen, som der er sagt, den, at de reelle kundskaber, der kan erhverves i en 4-årig børneskole af denne art, næsten er en forudsætning for, ikke at enhver grønlander kan udføre sit erhverv, men at tilstrækkeligt mange af grønlanderne kan få en sådan teknisk og almen viden, at de til sin tid kan gå ind i alle stillinger i Grønland. Jeg synes, det er et heldigt nyskud, og håber, at det, når det føres ud i livet, vil virke på rette måde.

Det er jo en selvfølge, at når der som nu lægges vægt og principiel vægt på, at grønlanderne foruden at bevare deres egen kultur, deres eget sprog og mange af deres